

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia profundissimi Doctoris de Auxilio gratiæ medicinalis Christi Salvatoris, & de prædestinatione hominum & Angelorum proponitur, ac dilucidè ostenditur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

28. Transitus ad argumentorum solutionem. Solvitur primum, quo discrimen gratiæ stantis & lapsae naturæ directè tollitur, quantum ad operandi modum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13704

reter voluntas sua, ut in adiutorio Dei, sine
 eo perseverare non possent, quod non pauci
 eccentiores predicant, manerent, si vellent,
 nec Deus in eis operaretur ut vellent, inter tot
 & tantas tentationes infirmitate sua voluntas ipsa
 succumberet, & ideo perseverare non possent, quia
 deficientes infirmitate nec vellent, aut non ita vellent,
 infirmitate voluntatis ut possent. Isti vitio, isti
 languori, isti voluntatis infirmitati, quæ totius
 humani generis viribus conspersa est, reme-
 dio potentiore succurrendum fuit, ne to-
 tum carnalium rerum cupiditate prostratum,
 volendi infirmitate perderetur, quod conse-
 quenter Augustinus adiicit: *Subventum est igi-
 tur infirmitati voluntatis humane, ut divina gratia
 indeclinabiliter & insuperabiliter ageretur, & ideo
 quantum infirma per illam concupiscentialem
 aegritudinem, non tamen desiceret, neque adversi-
 tate aliqua vinceretur. Cuiusmodi doctrina sus-
 sistit alibi explicata est. Quapropter quisquis
 iam alia divina gratiæ adiutoria infirmis ho-
 minibus asserre nititur quæ deserant si velint,
 & in quibus permaneant si velint, cum qui-
 bus tanquam sufficientibus operentur si velint,
 nihil aliud imprudens facit, nisi ut originalis
 peccati virus evacuet, illa sas liberi arbitrii vi-
 res esse, Christum frustra venisse, & gratis
 mortuum esse persuadear. Iam enim per na-
 turam liberamque voluntatem, non minus
 quam primus homo iustitiam operari potest.*

114 Com-
 pta. 117

A Nec enim alio ille indiguit adiutorio, quam
 illo, quod, ut Augustinus loquitur, *in eius li-
 bero voluntate arbitrio, ita ut illud desereret si
 vellet, & in ea permaneret si vellet. Cuiusmodi
 adiutorium nihil impedit quo minus per libe-
 rum arbitrium ac naturam, ut supra declara-
 vimus, sit iustitia. Hoc ergo si nunc etiam
 fieri potest, quemadmodum olim sine dubita-
 tione potuit, fidenter juxta Augustini doctri-
 nam dico, gratis Christus mortuus est.*

Quamobrem quicumque animadvertit omnia
 quæ de adiutorio gratiæ medicinalis ex
 Augustino diximus, de gratiâ quadam poten-
 tissima, quam efficacem recentiores suo sensu
 vocant esse intelligenda, consequenter hoc
 etiam animadvertere debet, non aliam Chri-
 sti gratiam medicinalem in scriptis eius reperti-
 ri. Proinde fatendum sibi esse, quod aliam
 nobis procedendo, novum gratiæ genus Chri-
 stianis asserat, quod nec Augustinus, nec ullus
 Latinorum Patrum, qui de gratiæ adiutorio
 cum Pelagianis ex professo decertarunt, nec
 Ecclesia in Conciliis generalibus vel provin-
 cialibus ab Apostolica Sede probatis agnovit
 unquam, nec agnoscere potuit, nisi principia
 quibus ipsa per antiquos Patres, medicinalem
 Christi gratiam defendit, funditus evertantur.
 De quo genere sufficientis adiutorii non-
 nihil adhuc in sequentibus, Deo dante discer-
 turi sumus.

CAPV T XXVIII

Transitus ad argumentorum solutionem. Solvitur primum, quod
 discrimen gratiæ stantis & lapsæ naturæ directè tollitur,
 quantum ad operandi modum.

HACTENVS gratiam Christi medi-
 cinalē, quantum ad operandi mo-
 dum ex Augustini mente explicui-
 mus, ut inventionis methodo, à proprietati-
 bus notioribus, tanquam notis & signis natu-
 ræ ad notitiam quiddam ipsius paulatim
 progrediendo veniamus. Ostendimus autem
 talem esse quantum ad operandi modum, ut
 directè opponatur illi gratiæ quam natura for-
 tus Angelorum & hominis innocentis habuit:
 hoc est, illi gratiæ potentiali quæ dat homini
 posse si velit: seu quæ, juxta descriptionem
 sæpius iteratam sancti Augustini, relinquitur
 in libero voluntatis arbitrio, utpote siue qua bonus
 esse non potest, sed eam tamen per liberum ar-
 bitrium deserere potest: quam desereret pri-
 mus homo cum vellet, & in quo permaneret
 si vellet, non quo fieret ut vellet. Velle enim
 & nolle, stare & cadere, perseverare & non
 perseverare, propter vires integræ voluntatis,
 in libero relinquebantur arbitrio. Isti inquam
 gratiæ ostendimus directè repugnare gratiam
 Christi: tanquam quæ non relinquit volunta-
 tem in isto æquilibrio, sed illud auferat & effi-
 ciat ut velit. Ideo quippe tribuitur, ut du-
 ricia seu resistentia cordis primitus auferatur.

A Quod utriusque gratiæ discrimen brevissimè
 profundissimeque expressit Augustinus, hanc
 vocado adiutorium quo fit ut velit, illam siue quo
 non fit ut velit. Nunc quia recentiores non pauci
 primum illud adiutorii genus, sub nomine gra-
 tiæ sufficientis vel congruæ, tanquam veram
 Christi medicinalem gratiam supponere vo-
 lunt mordicusque defendunt, duo præstanda
 nobis reliqua sunt; primum est, ut doctrinam
 illam capitalem Augustini, qua supradictum
 duplicis adiutorii discrimen tradidit, ab eo-
 rum argumentis tueamur. Alterum, ut eis lo-
 ca nonnulla ejusdem sancti Doctoris auferamus,
 in quibus opinionem suam certissime
 significatam solidissimeque fundatam esse non
 dubitant.

Auctores igitur qui discrimen istud utrius-
 que gratiæ, prout à nobis explicatum est, mole-
 stè ferunt, doctrinam ejus vel facile obijciunt,
 vel in alienissimum sensum torquere conantur.
 Quidam igitur, cum illa doctrina de gratiâ
 congrua præteritis annis fervere cepit, sic
 apertè argumentati sunt: *In statu innocentie susfi-
 ciebat homini ad salutem gratia qua poterat perseve-
 rare, si vellet, ergo & nunc. Quod arg. mentum
 directè adversus illam solemnem Augustini
 doctri-*

Leonardus
 Lepsius cum
 suis in Præp.
 2. quam sa-
 cultates Theo-
 logica Lovani-
 nensis &
 Duacensis
 censuravit.

doctrinam, quam libro de correptione & gratia capite decimo, undecimo, & duodecimo tradit, intortum est. Docet enim ex professo istis locis Augustinus, illud gratiae genus cum quo potuit Adam perseverare si vellet, nullo modo nunc propter consecutam infirmitatem voluntatis esse satis: eo quod, si nunc hominibus relinqueretur voluntas sua, ut in adiutorio Dei, sine quo perseverare non possent manerent si vellet, nec Deus in eis operaretur ut vellet, inter tot & tantas tentationes infirmitate sua voluntas ipsa succumberet, & ideo perseverare non possent. Ratio est, quia deficientes infirmitate nec velint, aut non ita velint infirmitate voluntatis ut possent. Quae fusc suo loco tradita sunt. Quisquis igitur sic argumentatur, profecto demonstrat Augustini doctrinam sibi displicere, & aliud gratiae genus, quam quod pro lapsis hominibus agnovit necessarium inferre velle; nempe hoc ipsum quod statui innocentiae proprium esse docuit, cum quo videlicet posset homo lapsus perseverare, si vellet. Hoc & à Massiliensibus olim factitatum est, nam & ipsi molestè tulerunt, illam utriusque gratiae differentiam, libentissimeque pro statu lapsorum hominum

illud gratiae genus amplexi sunt, cum quo possent credere si vellet, quemadmodum alibi accuratius demonstravimus. Quamquam illi non ita enormiter exorbitarunt, ut asserere auderent generaliter, nunc etiam, quemadmodum in statu innocentiae sufficere gratiam, cum qua possit homo perseverare si velit. Imo hoc tanquam contrarium Catholicae fidei Massilienses improbabant: sed hoc dumtaxat assererant, quod ad fidem vel ejus initium talis gratia sufficiat: deinceps verò ad operandum, & in operibus bonis perseverandum gratia homines, amissa & perditis viribus non solum erigat prostratos, verum etiam sufficiat ambulantes. Quanta igitur audacia post condemnationem jam à tot seculis Massilienses asserere, quod, quia in statu innocentiae sufficiebat homini ad salutem gratia, qua poterat perseverare si vellet, etiam nunc sufficiat? Itaque non satis penetrant aut perpendunt naturae corruptionem & humanae voluntatis infirmitatem quam peccatum attulit, & in qua discrimen istud fundavit Augustinus, qui talibus ratiunculis doctrinam ejus saluberrimam imprudenter evertunt.

CAPUT XXIX.

Solvitur secundum quo similiter tollitur istud discrimen, substituendo pro adiutorio medicinali gratiam habitualement, excitationes, protectiones, concursum generalem ordinis supernaturalis.

QUATROPTER eisdem auctores, & cum illis etiam alij, ut illam celeberrimam differentiam duplicis adiutorii, ex qua intellectus gratiae pendet quam Augustinus tradidit, quoquo modo salvare viderentur, diversis modis illam ejus doctrinam exponere conati sunt. Aliqui dixerunt, in eo discrimen esse situm, quod Adamus in statu innocentiae per dona habitualia potuerit perseverare, si vellet, nobis illa non sufficiant, sed praeter illa indigemus curâ singulari, protectione & excitatione crebra Dei, cum quibus sit ut de facto velimus atque perseveremus. Alii addunt gratiam Adami necessariam fuisse, cooperationem Dei in actu primo paratam, hoc est, concursum Dei generalem ordinis supernaturalis, quem prioribus illis auctores etiam nullo modo negare voluisse, sed non addidisse, eo quod nihil ad praesens discrimen pertinere animadvertent. Eo igitur res illi tota recit, ut putent adiutorium Adami fuisse gratiam habitualement, lapsorum verò hominum esse gratias excitantes, suasiones, protectiones Dei.

Respondetur primò non hic esse questionem de quidditate utriusque adiutorii, quam videlicet illa fuit, an gratia habitualis, an concursus, an protectio, suasio, excitatio, illustratio & hujusmodi: hoc enim in illa tota

prolixa disputatione sancti Augustini ne semel quidem ullo verbo tangitur: sed quaestio est, cujusmodi sit utriusque status adiutorium quantum ad adjuvandi modum. Augustinus docet adiutorium Angelorum & primi hominis fuisse dumtaxat sine quo non, secundi hominis, quo: quod sexcentis nobis eo modo interpretatur, ut dicat illud primum tale fuisse, ut cum eo possent perseverare si vellet, non quod fieret ut vellet; tale quod in libero arbitrio relinqueretur; tale quod desererent cum vellet, & in quo permanent si vellet. Alterum verò esse tale, quo efficiatur ut velint, quo donante invictissime quod bonum est velint, & hoc invictissime deserere nolint. Cujusmodi descriptiones, discrimen indicant apertissimum in operandi modo, quae utraque tandem fuerit utriusque status gratia, quod illi disputationi prorsus est impertinens. Hanc differentiam in quam totis viribus directè collimat Augustinus, Doctores illi funditus tollunt, imò se toto conatu tollere velle profitentur, dum perspicue docent, cum utriusque status adiutorio quaecumque tandem fuerit, homines stantem & lapsum ita adjuvari, ut sine illo non possint perseverare & cum eo possint perseverare si velint; ut in utriusque libero relinquatur arbitrio, ut utrumque deserant si velint, & in eo permanent si velint. Et in eo putant esse gratiae utriusque similitudinem,

Lib. de corr.
& grat. c. 22

Idem Lestinus
itemq; Bel-
larmin. l. 2.
de grat. &
lib. arb. c. 8.
& l. 5. c. ult.

Billarm. lib.
de grat. pri-
mi hominis
cap. 4.